

II. 28. HA'LO

Segel

II 21 → önjelölés

E M L É K E Z T E T Ő

Készült 1989. január 4-én a Parlamentben, dr. Vida Miklós alelnök, országgyűlési képviselő dolgozószobájában.

Tárgy: Ungi Tibor választópolgár, az Átmeneti Munkásszálló lakójának panasz, lakbéremelés és az intézmény működtetési hiányosságaival kapcsolatban.

Jelen vannak: Dr. Novák Péter o.v. Szociális és Egészségügyi Minisztérium,
Dr. Földi Mária főv. Főv. Tanács Egészségügyi Főosztálya,
Dr. Bognár Szabolcs jogász, a Terézvárosi Családsegítő Szolgálat /TDDSZ OV. és a Független Jogvédő Szolg./
Gosztonyi Géza a Terézvárosi Családsegítő Szolgálat vezetője, /Szociális Munkások Mországi Egyesülete/
Győri Péter az MTA Szociológiai Kutató Intézetének munkatársa
/TDDSZ Szociálpol. Bizottsága/
Sass Magdolna a Marx Károly Közgad.tud.Egy.
Rajk László Szakkollégium Diákbizotts.
Ungi Tibor, panaszos, az Átmeneti Munkásszálló lakója.

Dr. Vida Miklós üdvözlő szavai után Dr. Bognár Szabolcs és Győri Péter röviden ismertették, hogy erre a megbeszélésre miért került sor:

Ungi Tibor és társai országgyűlési képviselőjükhöz, dr. Vida Miklóshoz benyújtott panaszra ráirányította a figyelmet a Budapesten működő Átmeneti Munkásszállók helyzetére. Itt egy sajátos probléma-sorozattal találkoztak, amelynek megoldása igen sokirányú vizsgálat, elemzés, konkrét szabályozás kidolgozása után remélhető.

Elsődleges problémának látszik, hogy ezeknek az intézményeknek rendeltetésszerű működtetéséhez semmilyen szabályozás nem áll rendelkezésre /szállóba történő elhelyezés, működési feltételek biztosítása, a fenntartáshoz szükséges szerény pénzügyi fedezet biztosítása stb./. Nagy gondot okoz, hogy ezek az intézmények öreg, elhanyagolt, felújításra szoruló épületekben vannak elhelyezve, amelyek többségében még a minimális komfort biztosítása is lehetetlen. Az intézmények mindegyikében nagy a zsúfoltság, a társadalom olyan rétege lakja, akik minimális jövedelemmel rendelkeznek, halmozottan hátrányos helyzetűek /lelkisértültek, értelmi fogyatékosok, mozgás-, látás-, halláskárosultak, csökkent munkaképességűek stb./, akik a nehéz helyzetben élő Ungi Tibor panaszosnál sokkal nehezebb helyzetben élnek s a felemelt szállásdíj megfizetése részükről majdnem teljesen lehetetlen.

Dr.Földi Mária: fentieket kiegészítette azzal, hogy egy új szabályozás kidolgozása szükséges, mivel a jelenleg érvényes PM 44/1984 sz. Munkásszállókra vonatkozó szabályozás egyrészt elavult, másrészt az Átmeneti Munkásszállókról külön nem rendelkezik.

Megoldásra váró gond az is, hogy az országban igen kevés az ilyen jellegű intézmény s a bajba jutottak zöme, a fővárosi intézményekbe igyekszik bejutni.

Dr.Bognár Szabolcs: Véleménye szerint világosan ki kell dolgozni milyen paragrafusok szerint működjenek a Munkásszállók. Kihangsúlyozta, hogy az Átmeneti Munkásszállók mindenképpen más elbírálás alá kerüljenek.

Dr.Földi Mária röviden ismertette, hogy az intézményekbe való bejutás a beérkezett kérelmek alapján, humánus módon kerül elbírálásra. A kérelmeket javaslattal látja el a munkáltató, büntetésvégrehajtó intézetek, idegbeteggondozók, állami gondozásból felnőtté válók esetében a Nevelőintézet. Vannak azonban olyan lakók is, akik nem odavalók, pl.: tanácsok utalnak be olyanokat, akiknek most készül a lakásuk, élsportolók, egzisztenciát vesztek stb.

A továbbiakban részletezte, hogy a beutalást nyertek részére a térítési díjat szociális indokok figyelembevételével állapították meg. Egyik-másik intézmény térítési díja eltérő, a komfortosítás mértékének megfelelően. Több kategória szerint állapították meg a fizetendő díjat, /pl.: egy-ágyas, több ágyas, komfortos, komfort nélküli helyiségek, valamint a szolgáltatás mire terjedt ki/ amely a szakszervezet egyetértésével, a munkaadó forint támogatásával történt, /az Átmeneti Munkásszálló lakóinak azonban anyagilag senki sem segített/ a kollektív szerződésben foglaltaknak megfelelően. Mivel ez a szabályozás idejét multa és csak azokkal foglalkozik, akiknek munkaviszonyuk van, - márpedig sokaknak nincs, így érdekképviselőjük sincs -. Az Átmeneti Munkásszálló lakói díjmegállapításánál névleges társadalmi bizottság tevékenykedik, hol jól, hol kevésbé.

A térítési díjak 25 év alatt nem változtak. Az egészségügyi intézmény most kényszerült ekkora emelésre, mivel a fenntartási költségekre előirányzott 17 mill. forintból az állandóan emelkedő költségek miatt, a működtetés lehetetlenné vált.

Dr. Vida Miklós véleménye szerint az emelést már korábban, fokozatosan, többlépcsőben kellett volna elkezdeni, mert így jogosan vetődik fel a kérdés, szükséges volt-e, jogos volt-e ekkora emelés egyszerre?

Dr. Bognár Szabolcs azt hangsúlyozta, hogy a lakók többsége nem gazdasági szempontból kéri felvételét az intézménybe, hanem azért, mert lakniok kell valahol. Akkor nagy a probléma, ha valakinek bármilyen okból nincs lehetősége a bérlemény fizetésére.

Győri Péter: két gondolattal foglalkozott;

egyik: jogszerű volt-e a díjemelés az már nem deríthető ki, de valószínű. Kérdezi, hogy a készülő jogszabály biztosít-e olyan lehetőséget, amihez igazítani lehet az ilyen típusú díjemeléseket?

Második: szakmai szempontból kritikával illethető ez a szociálpolitikai téma. Mint kutató úgy látja, hogy a haj-

léktalanok menhelyére szükség van, bővítése is kívánatos. Az oda nem valók és névleges díjat fizetők elhelyezésére más módot kell találni. Említést tett a rendőrhatalmási szervek korábbi években történt felmérése alapján kialakult véleményére, "szükség lenne ezeknek az intézményeknek fenntartására, bővítésére, újaknak létesítésére, mivel szociológiai tény, hogy a szűkös gazdasági helyzetben növekszik az olyan állampolgárok száma, akiket ezekben az intézményekben kell elhelyezni. Itt együtt lehetnek, könnyebb őket ellátni, megtalálni. A bűnözés lehetősége ezáltal csökken. Feltétlen szükségesnek tartja egy alacsonyabb komfortu létesítmény felállítását, működtetését, /Régi légópincék átalakítását is megfontolásra ajánlotta./"

Egyetértett dr. Vida Miklós közbevetésével, hogy ennek a társadalmi rétegnek a sorsa a jövőben sem jobb, hanem rosszabb lesz. A lakbéremelést azonban semmilyen magyarázat alapján nem tartja konstruktív cselekedetnek.

Bognár Szabolcs szólt az intézetek gondnokainak tulkapásairól, pl. ujságírókat nem engedtek be a panaszok elhangzása után az intézetekbe, házi rendre való hivatkozással.

Dr. Földi Mária véleménye, hogy házi rendnek mindenütt kell lennie, azt be kell tartani. Az ez év márciusában elkészült működési szabályzat remélhetően hamarosan mindenkihez eljut, ami segít az eligazodásban.

Győri Péter kérdése a Fővárosi Tanács képviselőjéhez: Van-e a Főosztálynak koncepciója erről az intézményrendszerrel? Ha nincs vagy kidolgozás alatt van, segítené ebben a munkában.

Dr. Földi Mária válasza: szakmailag igen. Egy többéves VB határozatban szereplő terveket sorolt fel, /pl. Dobozy u. bővítése, stb./ amelyek pénzhiány miatt nem valósultak meg. Szólt a KISZ KB részéről érkezett javaslatról, amely a légo-pincék igénybevételeivel foglalkozott. Minden elgondolás, terv anyagi forrás hiánya miatt, terv maradt. Tehát koncepció van, pénz nincs.

Győri Péter számára nem volt megnyugtató, hogy az öt intézmény bármelyikében bővítés, javítás, felújítás csak létszámcsökkentéssel oldható meg. Majd elemezte, hogy a befizetett díjakért milyen szolgáltatást kapnak a lakók. Ugy látja, hogy az arányokat tartani kellene. A kapott komforthoz, szolgáltatáshoz mértén tulságosan elszaladt a díjtétel emelése.

Továbbra is úgy érzi nem kapott kielégítő választ arra, hogy a legelesettebb szférában miért volt szükség ekkora emelésre?

Dr. Földi Mária: Létszámcsökkentés csak azok javára történhet, akik oda valók. Ez nehéz, hosszadalmas munka, remélhetően eredményes lesz.

Bognár Szabolcs: A rosszlelkű légo-pincék igénybevételét jobb megoldásnak tartja, mint az utcán élni. Akiket a rendőrhatalmási szervek szednek össze éjszakánként, azok részére egy szerény komfortu elhelyezés is jónak ítéltető /a felügyeletüket illetően is/.

A Nevelőintézetekből nagykoruvá válással kikerültek esetében is meggondolandó ez a megoldás. A pincék igénybevételénél mindig lenne olyan aki örülne ha kikerül a pincéből, de mindig lenne olyan, aki örülne, hogy be-mehet.

Közbeszólásokkal kisebb vita alakult ki, de mindannyian megegyeztek abban, hogy sok a gond, nagyon sok körülményt kell figyelembe venni ahhoz, hogy az elhelyezésen túl az életvitel biztosítva legyen minden lakó számára, egy elfogadható díjtétel befizetése mellett.

Dr. Vida Miklós kérdése Dr. Novák Péterhez, a Minisztériumnak van-e tartalék-alapja a gondok enyhítésére?

Dr. Novák Péter nem tudott választ adni arra, hogy milyen megoldáshoz, milyen pénzüsszeget kellene előteremteni. Ez alapos előmunkálatokat igényel.

Győri Péter hivatkozott a legutóbbi országgyűlésen Csehák miniszter-asszony felszólalására, amelyben foglalkozott azzal, hogy valamilyen tartalékalap áll rendelkezésre az ilyen gondok megoldására.

Dr. Novák Péter a tartalékalap vonatkozásában nem tudott konkrét választ adni.

Győri Péter nem volt elégedett a válasszal.

Dr. Vida Miklós felvetette, hogy idős embereket feltétlenül Budapesten kell elhelyezni ? /példát hozott fel az elhelyezésükre, vidéki és budapesti gondozott gyerekeket illetően/

Dr. Földi Mária elmondta, hogy foglalkoztak idős emberek vidékre helyezésével, de erőszakkal nem lehet senkit sem vidékre helyezni. Az 1939. évi tanácsi költségvetéshez egy tájékoztató készült a múlt év december 20-i tanácsülésre. A tanács ismerve a pénzügyi nehézségeket, azt elfogadta.

Dr. Bognár Szabolcs foglalkozott a profiltisztítás kapcsán azzal, hogy a munkát körültekintően kell végezni azért, hogy ne forduljon elő az a helyzet, miszerint a legjobban rászorultak ne tudják előteremteni az igénybevételhez szükséges pénzösszeget.

Dr. Földi Mária is úgy látja, hogy talán előbb kellett volna foglalkozni a díjak emelésével és nem első lépésben ilyen nagy emeléseket előírni. A következőkben meg kell nézni, kik azok, akiknek anyagi helyzete javult és ezek részére más elhelyezést kell keresni.

A vizsgálatot körültekintően, egyénenként kell végezni.

Ungi Tibor kérdése a Tanács képviselőjéhez: Ez az intézkedés, illetve határozat azért született, hogy szelektáljon, vagy gazdasági megfontolásból? Kérte ügyének gyorsabb elbírálását.

Dr. Földi Mária; is-is. Ungi Tibor ügyének elbirálásához még egy irat beadása szükséges, ha ez beérkezik, gyorsabb elintézésre számíthat.

Dr. Bognár Szabolcs javasolta, hogy ne ez legyen az első és utolsó találkozás, mert úgy látja a jelenlévők elkötelezettek a társadalmunkban nehéz helyzetben élő állampolgárok sorsa iránt. Javasolta alakítsanak egy társadalmi bizottságot, amelynek keretében részfeladatot vállalhatnak a jelenlévők.

Dr. Vida Miklós úgy látja, hogy ezzel a kérdéssel tovább kell foglalkozni, a szükséges intézkedések előkészítésére és kidolgozására a felajánlott bizottságot létre kellene hozni. Továbbá javasolta, hogy abban állapotodjanak meg egy hónap múlva újra találkoznak, addig a Fővárosi Tanács részéről Dr. Földi Mária elvtársnő a megalakítandó bizottság segítségével egyenként megvizsgálja, illetőleg megvizsgáltatja, hogy milyen indokolt szempontok alapján és kiknél lehet a szállásdíjtételeket csökkenteni.

A javaslatot minden jelenlévő elfogadta.

kmf.

Készítette:

Dr. Kéri György